

Digitalizálta
a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár
és Információs Központ

The logo is enclosed in a double-lined rectangular border. It features the letters 'M', 'T', and 'A' in a large, bold, serif font. The 'T' is positioned centrally, with its vertical stem extending downwards to form the left vertical stroke of a large 'K'. The 'M' is to the left of the 'T', and the 'A' is to the right. Below the 'M' and to the left of the 'K' stem is the year '1826' in a smaller, bold, serif font.

MTA
1826 K

I. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM.

Budapest. 1905. február hó.

Megjelenik minden hó 1-én.

ERDŐS RENÉE

IRÁSOK KÖNYVE

MAGY. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Írja, szerkeszti és kiadja: Erdős Renée.

TARTALOM:

DALOK:	o o o o o
Kis virágos földem	o o
Minden éjjel	o o o o
Hófehér liliom	o o o o
Én voltam a túszerőzsa	o
ALKONYAT	o o o o
DALOK:	o o o o o
Merre zug.	o o o o o
A te nagy átkod	o o o
Mondjátok meg néki	o o
Ebben az országban	o o
FÖLJEGYZÉSEK.	o o
JEZABEL. REGÉNY.	e

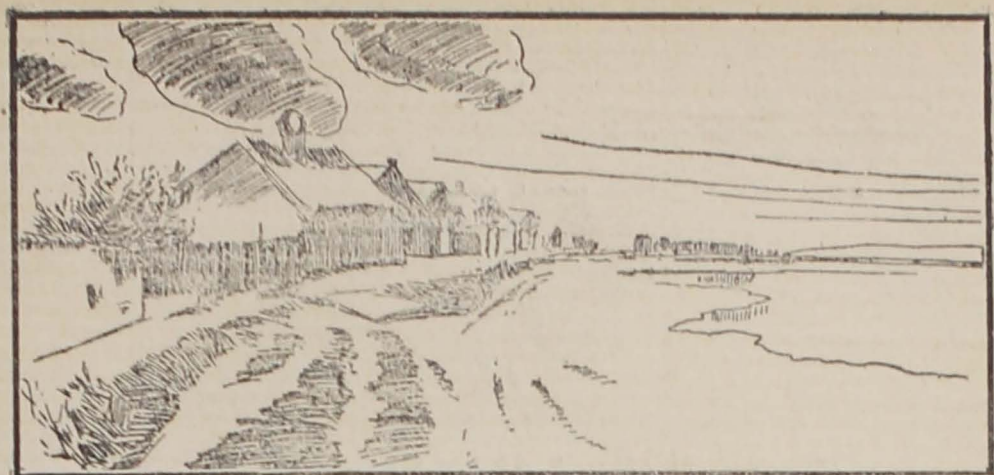

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Ferencz-körút 5.

Előfizetési ára: Egy évre 10, fél évre 6, negyedévre 3 korona

D A L O K.

I.

*Kis virágos földem rohanó ár mossa,
Lombosodó fáim dühös szél csapdossa.
Kicsi kunyhóm falát verdesi a zápor —
Nekem ugyan kijut az istenáldásból!*

*Hejh, jövő tavasszal más talajba vetek!
Vad patak partjára kertet nem ültetek;
Kunyhóm rakom kőből, nem zizegő nádból,
S kikémlelem a vészt, csaló napsugárból.*

*Akkor aztán, ülven a födött pitvarba!
Diadalmas szemmel nézek a viharba —
Kopogó záporral egy szót se cserélek —
De ki tudja, akkor — szebb lesz-e ez élet?*

II.

*Minden éjjel azt álmodom :
Szerelmesem nászra készül ;
Egy halovány liliomot,
Szőkehaju tündérlányt vesz feleségül.*

*Minden éjjel újra látom
Nászi pompa ragyogását,
Egy halovány liliomnak
Egő tűzben kigyúlását, kihamvását . . .*

III:

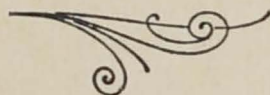
*Hófehér liliom,
Kár néked meghalnod !
Emésztő vad tűzben
Némán elhamvadnod.*

*Gyilkos a melege,
Kénköves a lángja . . .
Csak a tüskerózsa
Erős szirma állja.*

IV.

*Én voltam a tüskerózsa,
Szerelemnek erős vadvirága.
Hejh, az a tűz hogy égetett!
Halállal hogy fenyegetett!
A szikráját, zsarátnokát,
A pernyéjét, a hamuját
Felém hogy dobálta!*

*Alkonyatkor sírva borult
Megzaklatott fejem a párnára —
De ha jött a piros hajnal
Fölébresztett csókkal, dallal —
Hejh örök a mese róla:
Én vagyok a tüskerózsa,
Szerelemnek erős vadvirága.*

Alkonyat.

A grófné, negyven éves.

A gróf, negyvenöt éves.

Történik egy ódon falusi kastélyban ős végén. A nyitott kandallóban ég a tűz. A grófné az ablak mellett ül. A gróf valamivel távolabb.

A grófné. (Leteszi kezéből a nagy fehér liliomos oltártakarót, amin dolgozik és kibámul az ablakon.) Milyen szomorú idő van ma odakünn, Jean.

A gróf. Hovatovább mind szomorúbb lesz. Soká készül még el azzal a takaróval?

A grófné. Mit gondol, még hátra van a széle, a rojtok, a monogramm és a címer.

A gróf. Ah, a címerét is bele fogja himezni.

A grófné. Természetes!

A gróf. A jó Isten a címer nélkül is rá fog ismerni és tudja majd, hogy kinek a szép fehér újjai alól kerültek ki azok a harmatos liliomok.

A grófné. De a plébános — csak a plébános miatt teszem. Ez az első ilyfajta adomány, amit tőlem kap. Akarom, hogy öröme teljék benne és büszke legyen rá.

A gróf. (Nevetve.) Szegény ember! Ha tudná hogy ezt kinek köszönheti!

A grófné. (Felüti fejét és mereven néz a grófra.)

A gróf. Kérem, ne üssön agyon a szemeivel. Hisz csak nem gondolja, hogy nem tudom mi az oka ennek a hosszú remeteségnek. A folytonos imádkozásnak és gyónásoknak. Önnel valaki rosszul bánt, kedves barátnőm, s ez a valaki nem más mint — megmondjam a nevét? Csákhidy Béla.

A grófné. (Ujra fölveszi a liliomos takarót és nyugodtan tovább öltöget rajta.) Hát igen, ha éppen erről van szó. Ő miatta.

A gróf. (Mosolyogva megy az ablakhoz és leül a grófné elé egy alacsony székre.) Hát érdemes volt emiatt az ember miatt elválni a második urától? Mi? Attól a derék embertől, attól a tökéletes lénytől?

A grófné. (Idegesen nevet.) Ugyan hagyja el. Ha úgy vesszük a dolgokat: érdemes volt elválnom az első uramtól a másodikért? Vajjon érdemes volt? Az ember, amíg azt hiszi a boldogságról, hogy meg van valahol: hát nem nyugszik bele abba, hogy éppen nála ne legyen és elindul és keresi. Így kerestem én is. Ma — ma már nem keresem többé.

A gróf. Kis hazug! A régi kis hazug. Az a bájos csak, hogy el is hiszi, amit hazudik.

A grófné. Mért mondja ezt?

A gróf. Azért mondom, mert bizonyos vagyok benne, hogy maga még most is keresi.

Maga jobban keresi mint valaha. Éppen abban a korban van, amikor minden asszony keresi, az is, aki azelőtt el tudott lenni nélküle. Hajh negyven esztendő! Negyven esztendő! Hogy ön is negyven éves lett végre.

A grófné. (Kacagva.) Végre? Ez kedves. Korábban az lettem, semmint szeretném. Sőt az voltam — ami a tapasztalataimat, a szenvedéseimet illeti — már régen. De visszatérve az előbbi tárgyunkra: miféle alapon mondja maga, hogy én most inkább keresem a boldogságot, mint valaha. A jelenlegi életmódom, ez a visszavonultság éppen az ellenkezőt mutatja,

A gróf. (Közbevágvá.) Épen ez az. Maga elvonult, hogy keressék. Maga idejött ezelőtt félévvel és azóta minden éjszaka azzal a gondolattal fekszik le ágvába, hogy holnap talán, holnap már megszabadul az önkéntes számkivetésből. Valaki érte jön. Igen. Maga arra vár, hogy Csákhidy ide jöjjön.

A grófné. De hiszen ő itthonn sem volt e félév alatt! Külföldön volt. A mult héten jött haza. Hogy várhattam volna?

A gróf. Mégis várta. Én tudom, hogy várta. Én csak ismerem magát. Én, akit két éven keresztül az a kitüntetés ért, hogy állandóan a férje lehettem.

A grófné. Hagyjuk kérem, csak ezt hagyjuk. És különösen ami az állandóságot illeti. Én ál-

landóan a felesége voltam, de maga nem volt állandóan a férjem.

A gróf. Hát ki volt.

A grófné. (Haraggal.) Senkisé volt. Hányszor megesküdtem rá, hogy senkisé volt. Magamban voltam. Szenvedtem mint — mint egy szegény nyomorult kis veréb.

A gróf. Mit tud maga a verebekről! A verebek nem is szenvednek.

A grófné. Én olyan veréb voltam, aki szenvedett. Hiszen különben nem hagytam volna ott magát. De maga gazember volt. Megcsalt kezdettől fogva. Mindég, mindég csalt engem. Tagadja el!

A gróf. Nem tagadom el. Végre ezek régi dolgok. Lehet róluk őszintén beszélni. Én huszonöt éves voltam. Maga húsz. Nekem még legénykoromból volt egy nagyon szép kis — egy gyönyörű szép kis szeretőm. Maga pedig sovány volt és csúnya.

A grófné. Köszönöm szépen.

A gróf. Ezek régi dolgok. Lehet róluk őszintén beszélni. Hiszen tudja, hogy alaposan megbűnhődtem mindenért. Maga elhagyott engem, férjhez ment egy másik emberhez és miközben ezt tette, ragyogó szép asszonnyá fejlődött, aki előtt leborult az egész világ.

A grófné. (Elégedett mosollyal.) Maga túloz.

A gróf. Nem túlozok. Minden ember szerelmes lett magába és minden ember nyiltan ki-

nevetett, hogy magát nem tartottam meg magamnak. A szemembe mondták, hogy számár voltam. Mi lett ennek a következése. Hogy én is beleszerettem magába, jobban mint a többiek. Mert végre én — én mégis csak többet tudtam magáról, mint ők. Közelebbi adatokat vagy mi? És nekem nagy emlékeim voltak magáról. Egy fátyol — egy narancsvirág koszorú — velen-cei nászút satöbbi. Mondom, örültem megjártam ezzel a dologgal. Csúnyán meglakoltam.

A grófné. (Kacag.) Hogy udvarolt nekem! De hogy udvarolt!

A gróf. Mindent csináltam. Párbajt is vívtam. Majd ráment az életem. És az a gúnyhahota, a mi támadt a nyomában. Egy férfi, a ki a volt felesége udvarlóit párbajra hívja. Mialatt a volt feleség jegyet vált egy mással. Hogy ezt mért tette! Csak azt tudnám, hogy ezt mért tette.

A grófné. Mert tetszett nekem Jánosfay. Tetszett határozottan. Tudtam róla, hogy halálosan szerelmes belém és biztos voltam benne, hogy soha sem fog megcsalni.

A gróf. És nem is csalta meg.

A grófné. Nem! soha.

A gróf. Hanem ahelyett maga.

A grófné. Nem igaz. Nem igaz. Nem igaz.

A gróf. Én csak egyszer állítottam, maga háromszorosan tagadja, tehát igaz.

A grófné. Különben pedig mi köze hozzá?

A gróf. Különben pedig mi közöm hozzá. Csak épen mert szó volt róla. Ezek régi dolgok. Lehet róluk őszintén beszélni.

A grófné. Ezt már harmadszor mondja.

A gróf. Nem fogom többet mondani. Csak azt tudnám, mért nem akart engem? Mért nem akart engem? Hiszen az lett volna az igazság, hogy visszajöjjön hozzám. Éppen azért, mert én voltam az első férfi, aki megcsókolta.

A grófné. Óh barátom, ez nem törvény. Aztán nekem nem is voltak valami nagy emlékeim ezekről az első csókokról. Most már megvallhatom — régi dolgok, lehet róluk őszintén beszélni — nem is boldogítottak engem valami túlságosan ezek a csókok. Nem. Kissé későn fejlődtem, nehezen értem. Épp az imént mondta, hogy sovány és jelentéktelen voltam És hozzá nagyon félénk és ostoba és szemérmes, szóval amilyen az ember húsz éves korában és hát — nem okozott nagy gyönyörűséget az aszszonyiság.

A gróf. És később?

A grófné. Később. Hát később — (elhallgat.)

A gróf. (Lázasan türelmetlenül.) Igen?

A grófné. Kérem ne faggasson. Nem illik. (A liliomos takaróval elfödi az arcát, majd ijedten lekapja onnan.) Istenem, az oltárterítő! Maga ilyen dolgokról beszél, amikor én — Már mondtam, hogy lemondtam mindenről. Nem akarok az élettől semmit. Pihenni akarok.

A gróf. (Szinte önmagának.) Csak ne tudnám, hogy hazudik. Csak tudnék hinni magának.

A grófné. És ha hinne?

A gróf. Óh, gyönyörű volna! Elképzelni, hogy maga itt marad. Mindég, örökre itt marad, ebben a gyönyörű régi kastélyban, ahonnan az enyém csak egy félóránnyira van. Hogy én, mint a félév alatt tettem, mindennap átjöhetek ide, hogy együtt kilovagoljunk. Hogy együtt ebédeljünk. Hogy maga meséljen nekem a legújabb könyvekről, hogy felolvasson nekem a kedvenc költőiből. Hogy cukrot tegyen a theámba és hogy így láthassam magát napról napra, amikor csak akarom. Hogy reggel, amikor a szemeim fölnyitom, arra gondolhassak, hogy egy óra múlva már látom, amint a szép szőke hajára fölteszi a lovagló sipkáját. Óh Istenem, ha ez igaz volna, ha ezt elhihetném! Ha ezt el merném hinni!

A grófné. (Megindulva.) De kedves barátom.

A gróf. De úgy-e, hogy nem igaz. Úgy-e hogy ezt csak úgy mondja. Azért bújt el itt, hogy Csákhídyvel kacérkodhassék. Minek magának ez a Csákhídy? Különb ember mint én? Nézzen meg jól. Különb mint én?

A grófné. Nem különb.

A gróf. De maga még is szerelmes bele! Úgy-e, hogy szerelmes. Már irt is neki levelet. Pedig csak egy hete hogy itthon van.

A grófné. (Meglepetten.) Ezt honnan tudja?

A gróf. (Kissé zavartan.) Onnan tudom — végre is — igen. Elmentem a postára és megkérdeztem.

A grófné. A postán?

A gróf. Igen. Csak úgy találomra. Mert a komornyikom látta, amint a maga szolgája a postára ment. Beszél is vele. Mondta, hogy egy ajánlott levelet visz.

A grófné. És maga rögtön elment a postára és megkérdezte, kinek szól az a levél.

A gróf. Nem. Annál még sokkal többet tettem. Csak úgy találomra bemegyek a postára, körülbelül egy órával később és egyszerűen azt mondom: „Adják ide a Jánosfay grófné levelét, amit ma reggel küldött Csákhídynek.”

A grófné. Micsoda?

A gróf. Igen.

A grófné. És odaadták?

A gróf. Hogyne adták volna, mikor maga várt engem a posta előtt. Hiszen velem volt. Nem emlékszik? Azt mondtam, hogy ön kívánja vissza.

A grófné. Hallatlan! Persze, hogy ott voltam. De sejtelmem sem volt arról, hogy az én levelemért megy. Ez szép. Adja vissza rögtön.

A gróf. Mit?

A grófné. A levelet. Remélem nem bontotta fel.

A gróf. Nem. Nem voltam kíváncsi a tar-

talmára. Tudom mi áll benne. Ha akarja elmondom szóról szóra. Maga azt írta: Kedves barátom. A lapokból olvastam, hogy haza érkezett . . .

A grófné. De kérem.

A gróf. Ne szakítson félbe — „hogyan érkezett. Megvallom, kissé megijedtem ettől a hírtől. Azt hittem tovább marad. Kérve kérem önt, ne jusson eszébe fölkeresni engem.” — Ezt a sort alá is húzta. Nem? — „Én itt a magányban jól vagyok. Távol az élettől, távol a vágyaktól és a szenvedésektől, itten megnyugszom és elfelejtek mindent. Óh mennyire szükségem van a feledésre! Összes társaságom az öreg plébános. És most egy oltártakarót himzek a kápolna számára . . .”

A grófné. (Felugorva.) Felbontotta. Nyomorult! Felbontotta. Szóról szóra az én levelem.

A gróf. (Nyugodtan.) Nem bontottam fel. Ime itt van (kiveszi a zsebéből a levelet és átnyújtja.) Nézze meg jól. A pecsétet is. Jól nézze meg. Ugy-e, hogy érintetlen?

A grófné. (Habozva.) Csakugyan. De hát akkor — akkor — honnan tudja?

A gróf. Kedves barátnőm. Ön elfelejti, hogy innen-onnan húsz éve ismerem és noha csak két évet töltöttem közvetlen mellette, a többi tizennyolc év alatt is elég sok alkalmam volt tanulmányozni a jellemét és szokásait. És higgye el, én ismerem önt a világon legjobban.

A grófné. Én azonban még máig sem ismerem eléggé. Például ezelőtt egy órával nem mertem volna föltételezni magáról, hogy idegen leveleket fogdos el.

A gróf. Engem magamat is meglep kissé ez a dolog. Hogy mire vetemedtem! De nekem kész mentségem van a magam számára. Én szerelmes vagyok és ez minden önvád alól fölment. A fő, hogy a levél nem ment el. A fő, hogy maga nem kapott rá választ. Pedig, hogy várta! Három nap óta, mialatt a levelet elküldte. Én megfigyeltem.

A grófné. Ez csunyaság.

A gróf. Láttam, hogy ha a szolga leveleket hozott be, milyen idegesen motozott köztük. Az orrcimpáját láttam. A maga orrcimpája mindent elmond az embernek.

(Szolga jön, tálcán leveleket hoz. — Méltóságos grófné, a délutáni posta.)

A grófné. (Idegesen motoz a levelek közt egyszerre mind valamennyit az ölébe veszi. Elpirult, zavart.)

Szolga. (El)

A gróf. (Nyugtalanul.) Nos?

A grófné. Itt van. Megjött.

A gróf. Micsoda?

A grófné. A levél.

A gróf. Olvassa el! Olvassa el! (Hirtelen meggondolja.) Különben ne. Addig ne, míg én itt vagyok. Elöttem ne! Kérem már megyek!

Belátom, hogy oktalanság megakadályozni egy dolgot, ami végre is — kérem már megyek. Isten önnel! (Kezet csókol, meghajtja magát indul, az ajtó köszöbén hirtelen vissza fordul.) Tudja mit? Ne nevéssen ki ezért! Csak arra akarom kérni, hogy ha Csákhídy idejön, adja tudtomra pár sorral. Akkor csomagoltatok és megyek innen. Azonnal megyek. Tudja, most olyan hangulatban vagyok, olyan emberölő hangulatban, hogy nem mernék magamról jót állani, Végre elég volt már a komédiából. Várok még egy ideig, vagy öt esztendeig. Míg újból férjhez megy és újból elvál. Én mindent kivárok, én ráérek — nekem nem sürgös — (elérzékenyedve.) Oh Ida milyen keserves, milyen megalázó, ahogy velem bánik.

A grófné (Ettől a hangtól szinte megdöbben) De Jean! János!

A gróf. Mondja csak, hogy Jean. János akkor voltam, míg a férje voltam, amióta nem vagyok többé, azóta elég nekem Jean is. Isten önnel.

A grófné. De miért megy el?

A gróf. Nem akarok itt lenni, míg azt a levelet elolvassa. És pedig két okból. Vagy az van benne, hogy eszeágában sincs maga után futni és ez magára nézve volna lesújtó. Én nem akarom, nem birom látni a maga szenvedését. Viszont én a magaméval sem akarom terhelni. Inkább elmegyek.

A grófné. Milyen jó maga János.

A gróf. Igen, én jó vagyok. Én szerelmes vagyok. Én nagyon — (nem bír szólni az izgatottságtól.)

A grófné. (Hozzá megy, szelíden elébe nyújtja a jobb kezét; a másikban a levelet tartja.) És ha én nem olvasnám el ezt a levelet.

A gróf. (Hirtelen átfogva a kezét.) Ida!

A grófné. Nézze itt van. Nem tudom mi van benne. Talán a régi bolondságok folytatása. Talán a befejezése. Talán az egész egyetlen búcsúszó? Talán özöne a bocsánatkérésnek, a vallomásoknak, a hűségeskünek. Mindegy. Akár mi, én nem akarom olvasni többé. Nem fogom olvasni. Nem érdekel.

A gróf. Igaz ez Ida? Igaz ez!?

A grófné. Igaz barátom. (A karját a karjába fűzi és odavezeti az ablakhoz.) Nézze a parkot. Nézze ezt az őszi vidéket. Ezeket a sárga falombokat. Amint a hideg alkonyat lassan reá száll, olyan szomorú, olyan néma mint egy negyven éves asszony, akit lassan befog az öregség, akitől lassan elmegy a szerelem. Én nem megyek el innen többé, ebből az alkonyatból, ebből a szomorúságból, amit megszerettem, amivel a lelkem összeolvadt. Én itt akarok maradni, hogy halljam a téli szelet sirni a fák között. Akarom látni a havat, amint beföldi a harasztot. Ki akarok békülni a tél gon-

dolatával, a magányossággal és azért nem olvasom el ezt a levelet.

A gróf. Milyen szép maga, ha szentimentális. Ezt sohasem hittem volna. És mennyivel jobban áll ez magának, mintha például azon töri a fejét, hogy milyen estélyi ruhákat csináltasson. Tehát itt marad. Óh Istenem! Itt marad. Velem és a téllel.

A grófné. A téllel.

A gróf. No és velem. Ha már itt vagyok a tél közelében. Hát eltudna engem választani ettől a téli tájtól? Az én őszülő hajammal? Mennyit fogunk vadászni együtt! Hol a levél?

A grófné. Itt van. (Odaadja.)

A gróf. Jöjjön. (Odavezeti a kandallóhoz és leülteti maga mellé.) Most nézzen ide. Egy, kettő, három (beledobja a levelet a tűzbe. Utána pár percig szóltalanul nézik egymást.)

A gróf. Sajnálja?

A grófné. Nem.

A gróf. Mit érez most, ebben a pillanatban? Én megkönnyebbülést érzek, óriási megkönnyebbülést.

A grófné. Én — egy kis hidegséget.

A gróf. Nem tesz semmit. Az elmulik. Nagyon hamar elmulik. Majd meglátja Ida. Most azonban el kell hagynom pár órára. Egy kis dolgom van otthon. De visszajöhetek vacsorára — úgy-e?

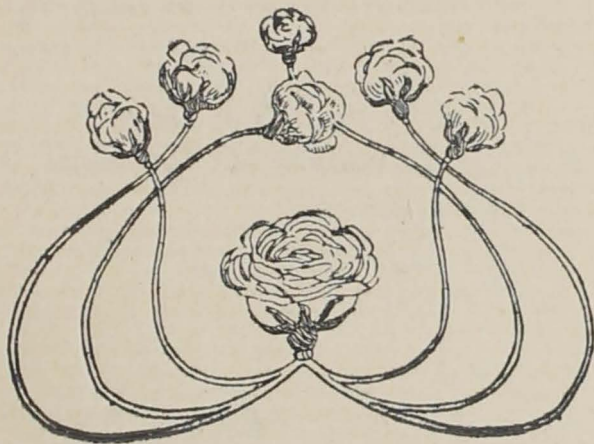
A grófné. Máris?

A gróf. Hisz az csak természetes. A tél hozza magával. Az emberek fáznak és igyekeznek egymáshoz közel lenni, hogy fölmelegedjenek. Tehát visszajövök. Hiszen nagyon sok beszélni valónk lesz — a jövőt illetőleg. És ne felejtse el — nekem nagy, igen nagy kötelességem van magával szemben, még a multat illetőleg és — megcsókolhatom?

A grófné. Nem.

A gróf. De. (Fölé hajlik, átfogja a fejét, megcsókolja.) Sohasem tudott így csókolni, míg a feleségem volt. A viszontlátásra édes, édes! (El.)

A grófné. (Elkiséri az ajtóig, aztán vissza jön, beleül az előbbi karoszékbé, szembe a tűzzel, ami az egész fejét, alakját megvilágítja. Körülötte a szobát egészen elborította a homály. Kezébe veszi a tűzkaparót és lassan álmodozva szurkálni kezdi a parazsat. Szünet után.) Vajjon mi állt benne?

I.

*Merre zúg, merre zúg titkos vizek árja ?
Hol sikong a szélvész vad, panaszos jajjal?
Odaviszem búmat mély vizek partjára:
Zúgjon a habokkal, sírjon a viharral.*

*Merre száll, merre száll a fekete holló ?
Sivatag síkságba ? Rengeteg mélyébe ?
Az én sötét dalom röptéhez hasonló,
Amint száll, kilebben a szomorú éjbe.*

*Fölötte a felhő rózsaszinbe bágyad,
Alatta a ködnek fellángol a széle.
Szárnyán viszi a bút, a halálos vágyat
Meggyötört sziveknek sikolya száll véle.*

II.

*A te nagy átkaid a fejemre hullnak —
S a hajam hullámán lágyan megsimulnak.*

Válnak könnyé, csókká —
Vérharmatot siró, remegő bimbókká.

A te nagy vádjaid a szívemre szállnak —
Mind vakok, mind bénák, mégis rátalál-
[nak,—

S ahogy oda érnek:
Ellágyul a hangjuk, suttogva beszélnek.

Óh nincs vád a vádban, nincs átkodban
[utok!

Ebben is, abban is titkos könnyet látok.

Be boldog is lennél:

Őszinte sirással hogyha sírni mernél!

III.

Mondjátok meg neki:

Elmehet nyugatra, északra meg délre,

Sohasem lesz többé énhozzám hasonló

Igaz szeretője.

Akinek a csókja

Olyan forró volna, olyan édes volna;

Akinek érette annyi titkon fakadt

Égő könnye folya.

IV.

Ebben az országban,
Nagy Magyarországban,
Nálamnál szebb asszony
Akad bizony száz is.
Évődni, kacagni,
Férfit csalogatni,
Ahogyan én tudok,
Tud talán úgy más is.

Akad bizony jobb is,
Talán állandóbb is —
— Hejh könnyű nálamnál
Hívebben szeretni.
De szerelmes nótát,
Amilyet én tudok,
Amilyet én tudok —
Nem tud olyat senki.

Följegyzések.

Apró mesék.

A KŐ.

Egy kő, megindulván a hegyoromról, lefelé vette útját a mélybe.

Gurult, gurult és gurulása közben letaposott egy nagy színes virágot, amely épp útjában volt.

— Micsoda illat érzik rajtad? — kérdezték őt a többi kövek, mikor a mélybe leért.

— Egy erős, hatalmas virágnak illata — felelte göggel a kérdezett — melynek lefelé való rohanásomban halálát okoztam. Így nem megy soha egyedül a romlásba az, aki erős, hanem magával visz másokat is.

— Az ő illata érzik rajtad — felelték álmatagon a kövek — és te nem sajnáltad őt?

— Nem sajnálom — mondta dacosan a másik — az ormot sajnálom csak, amit el kellett hagynom.

A szellő ott lengett a kövek felett és hallván a beszédet így szólt:

— Te tévedsz! A virág, melyen keresztül-gázoltál, nem halt meg. Én a hegytetőről jöttem és láttam, amint lezuhanásod után fölemelte fejét. Csak elkábult, egy pillanatra. De megint él és virul és olyan ép és illatos, mint előbb volt.

— Nem hiszem, amiket mondasz, felelte a kő.

És a többi kövek is hozzá tettek:

— Nem hisszük, amit mondasz.

— Pedig úgy van. Hivatkozom a napfényre, mely rátűz és csókolja. A reggeli harmatra, mely könnyeivel hűsíti arcát. De sajnos, ti legurult kövek nem térhettek vissza előbbi helyeitekre s így nem láthatjátok.

EGY LEÁNY.

Egy leány elindult a Dicsőség országa felé.

Ment mendegélt és arannyal himzett saruinak sarka kopogott az országuton.

Karjára fűzve vitte batyuját, melyben azok a holmik voltak, amiket otthon kapott a szülői házban s amiket magával akart vinni a Dicsőség országába. Ő maga fehér ruhában volt és az arcát sűrű fátyol védte a nap, a szél és a por elől.

Igy ment sok ideig, egyszerre találkozott egy aggastyánnal, akin viseltes, szürke darócköppönyeg volt, s aki utjába állt és megszólította:

— Hova hova igyekezel lányom?

— A Dicsőség országába — felelte az röviden és rá sem nézve az öreg emberre, tovább akarta folytatni útját.

— Megállj csak — mondta az — te rossz irányba indultál. Erre sohasem fogod megtalálni azt az országot. Hanem hogy megtalálhasd le kell térned az országutról, melyen most jársz és fel kell keresned azokat az ösvényeket, amik magányosak, ismeretlenek és ép azért nehezen járhatók.

— Merre vannak azok? Kérdezte a leány.

fölcsillanó szemekkel.

— Majd én odavezetlek — mondta az Élet, a kopott aggastyán, és megfogta a leány kezét és levezette az országútról, neki egy merdek hegynék, amely előttük volt.

— Ezen a hegyen túl van a Dicsőség országa — mondta az öreg. Nem félsz a nagy út fáradsalmaitól, és a mélységektől, melyek alattad tátonganak és a kopár szikláktól, melyeken fel kell kúsznod?

— Nem félek — mondta a leány és bátran ment előre a merdek úton. Ám egy kis idő múlva megállt, mert nagyon fáradt volt.

— Túlágos nagy teherrel utazol — mondta az öreg. — Jó volna, ha a batyudat nem vinnéd magaddal. Ugy könnyebb volna a járás.

— Lehetetlen — mondta a leány. Ezeket a holmikat hazulról hozom az édes anyámtól, hogy őrizzem meg ott, ahová menni akarok.

— Lássuk mi van benne? kérdezte az Élet, és — kibontotta a batyut és megtalálta benne a Szerénységet, a Jóságot, a Szemérmet és Öszinteséget.

— Szép, szép — mondta fejcsóválva — de ha te mindezt magaddal akarod vinni, sohasem jutsz oda, ahova akarsz.

Ezzel megfogta a batyut és mindenestül ledobta a mélybe. A leány megdöbbenve nézett a szülőház ajándéka után, sirni kezdett, de csakhamar eszébe jutott a kitűzött cél és a könnyeit letörülte és megvigasztalódva ment tovább; most már könnyebb volt a járás. De mintha a szive nehezebb lett volna. Mentek mentek és megint csak megáll útjában a leány.

— A cipők, amik rajtam vannak, nagyon szorítanak — mondta.

— Vesd le őket és menj meztláb — mondta az öreg.

És menten lehuzta a leány lábáról a cipőket és messze eldobta a kövek közé

A két cipő repült mint két fehér pillangó s az arany virágok himpornak látszottak rajta.

— Ezekben az ódivatu cipőkben, amiket a Hagyomány szabott, célodhoz nem jutottál volna — mondta vigasztalva az öreg ember

A leány szótlan ment mellette. A forró kövek égették a lábát, de nem mert panaszkodni, mert észrevehetőleg nagyobbodott mögötte az út és érezte, hogy nemsokára eléri az országot.

Kis idő múlva az öreg levette arcáról a fátyolt, mert folyt n esetlett, botlott.

— Kell, hogy jól lássad az utat, amelyen mégy és a tárgyak színét, amik körülvesznek. Ez a fátyol csal. Ez a Nőiesség. A látóköröd kissebbiti csak.

A leány elpirult, de nem mert ellene szegülni a szigorú öregnek és mentek tovább

És amint följebb mentek, egyre erősebben süttött rájuk a nap és a leány majdnem összeroskadt a hőségtől.

Vesd le magadról azt a tapadó ruhát — mondta az öreg. Vedd az én bő és erősszövésű köpenyemet, ebben bizonyára nem lesz olyan meleged.

És a leány fölvette a csunya és formátlan köpönyeget és most már egészen fürgén és könnyedén haladt és nemsokára föl is ért a hegycsúcsra.

— Ott a Dicsőség országa — mondta az öreg és lemutatott egy tündöklő városra, melyből csudás fény sugárzott feléjük s ahonnan

babérerdők illata szállt és bűvös zene hangjai törtek föl hozzájuk.

— Óh Istenem! — kiáltott föl a leány — milyen gyönyörű itt minden, milyen fölségesen szép! És én, szegény, mezítláb vagyok ruhátlan és minden útra való nélkül! Mint egy nyomorult koldus kell bekullognom a város kapuján, mert mindentől, ami rajtam értékes volt, megfosztott az Élet.

— Miért panaszkodol? kérdezte az öreg. Mindnyájan, akik abban a városban élnek, hasonlók hozzád. Nincs rajtok csillogó más, mint a lelkük. És látod, milyen világosságban élnek! Ne félj, eredj közéjük és ők megölelnek téged.

És ment a leány a város kapuja felé és a könnyei úgy hulltak, hogy alig látott és a mezítlén lábaiból kiserkedt a vér. És a piros cseppeket fölitták az utszéli virágok és mosolyogva, hálásan néztek utána, amint befordult a kapun.

JEZABEL.

— Regény. —

Szamariában.

... Es vittek Szamariába nagy ünnepség között. Bár ez ünnepség inkább komor volt mint vidám. A nép vénei titkos gyűlöléssel nézték a pogány királyleányt uruk oldalán.

De az ifjak virágot hintettek elibém és dobokkal, sípokkal, citerákkal kísérték házamig.

És e perctől fogva egész Izraelben az én kezem uralkodott.

Mert a szelid, szőke Akáb puha volt, valamint a turó, mit pásztorok a kenyerükre kennek. És azt hivé: jósággal lehet kormányozni egy népet, mely a bosszúálló, apák vétkét fiaikban hetediziglen büntető isten törvényeit vallja.

Bezzeg suhogott korbácsom fejük fölött és lőnek alázatosak, béketűrők, bár titkon dúltak-fúltak a bálványok miatt s a pogány oltárokért, melyeket a hegyeken felállítottam és mezőiken és kertjeikben és a köztereken.

És titkon gyüleseztek, tanácsot ültek és követeket küldtek Ákábhoz, azzal az óhajtással, hogy küldjön engem vissza népemhez, atyám házába és vegyen feleiséget Ábrahám nemzetségéből.

Én a függöny mögül lestem a követek szavát. S ahogy elvégezték a beszédet: előléptem s odamentem uramhoz Ákábhoz és meztelen karjaimmal körülfonva nyakát lehajoltam füléhez és bele-súgtam:

— Elküldenél engem ezek miatt, kik neked senkik és semmik? Vajjon nem

igérted-e nekem a jezraheli szőkőkutakat s az elefántcsont házat? Ha tán megelégtetted már csókjaimat s nárdusom illatát fekhelyeden: szólj én uram és távozom innen, mint az utolsó szolgáló és nem panaszkodom, mert szeretlek téged.

A szemeimben könnyek csillogtak, mint fehér gyémántok, mit látva a király, így szólt a követekhez:

— Mondjátok meg népemnek, ki titeket küldött, hogy Karmel hegye előbb omlik össze, semmint én tőle megváljak és hamarább, semmint én őt karjaimból kibocsássam, apad ki a Jordán vize, hogy ember nem tudja, hol volt medre egykor. Ezt izenem és most menjetek.

A vénnek pedig eltávoztak, átkozván engem és a bűbájt, mely belőlem áradt és lenyűgözte mindenek akaratát.

Én pedig kacagva borúltam uram ölébe, és forró csókokkal árasztottam el arcát szemeit, valameddig a gyönyörtől aléltan le nem roskadt a lábaimhoz.

Es így tettem mindannyiszor, valahányszor a nép, mely vesztetre tört, elakarta választani tőlem.

Izzó mámorba belefojtottam a lelkiismerete szavát, mely néha felszólalt hal-
kan, reszketőn. És sóhajait elhallgattatta
hárfám zenéje és szemeiből felszikkadt a
könny, ha szidoni dalok ütemére táncos
testemet ringattam.

Óh ilyenkor feledve lőn egész Izrael
Istenestül, prófétástúl.

Feledve lőnek a jóslások, melyek fen-
nen hirdették az eljövendő súlyos időket,
az éhséget, a szárazságot, melyet bizo-
nyos Illés nevű próféta jövendölt az ő
Istene sugallatára.

*

Hogy a nép lássa, mennyire nem rémi-
tenek e jövendölések, a berkek és szent
ligetek papjainak számát felemeltem. Úgy
hogy azok négyszázötvenen voltak már,
mig a zsidók prófétáit megölettem sorra,
kivéve azt a százat, melyet uram sáfárja
Abdiás, ki a zsidók hitén volt, barlan-
gokban elrejtett és táplált kenyérrel és
vizzel, mignem szökve kibujdostak az or-
szágból.

Ezt az Abdiást kezdettől fogva gyű-

löltem és még sem ölelhettem meg, mert uram csüggött rajta.

Sőt hizelegtem neki ajándékokkal és leányait feleségül adtam a lovagokhoz, kik udvaromban szolgáltak. Am nem használt semmit. A vett jótétemények fejében folyton utánam leselkedett és ha nem vigyáztam: beárult uramnak. Szerencsére ő inkább hitt nekem mint neki. S később, midőn fiat szültem ki hozzá hasonlított: senkinek másnak nem hitt, csak nekem.

Mert a zsidók fölöttébb megbecsülik az asszonyt, ki nekik gyermeket szül. Nem úgy mint a perzsák és szidoniusok.

Fölépült a jezraheli nyári palota és fölállították kertjében a szökőkutat.

S a virágzó szőlőhegy olyan volt, mint lehetett az első emberpár lakhelye a Paradicsomban.

Es alkonyatkor a fehér utakon táncos leányaim jártak virágfüzérrel fejükön és apró csengettyűkkel lábaikon. És a citerapengés kihallatszott a szomszéd földekre és szebben szólt, mint a madarak éneke.

Én arany kösöntyűimben felékesített fejjel mulatoztam királyok társaságában, kiknél gyakorta szebbek voltak azok szolgálói és fegyverhordozói és katonái. És enyém volt minden hódolat, ami királynőt és asszonyt megillet. Minden hódolat és minden szerelem. És volt kamrámban sok kincs, mely értékeőbb volt a hadi zsákmányoknál, mit durva katonáink véres kezekkel raboltak. S e kincsekért nem folyt harc. E kincseket úgy rakták lábaimhoz a fejedelmek, kiket szépségem elkápráztatott. S e kincsek nagy része gyakran jutott kóbor lantosok kezébe, kiknek tüzes éneke megtetszett. Óh a kincsek, melyeket a szerelem adott és érdemelt ki, olyanok voltak valamint a színes madarak, melyek az olajfákon röpdöstek. Soha egy helyben nem voltak. Mindég vándoroltak . . .

Ákáb hogy tudta-e?

Nem tudta!

Mit tud a szerelmes férfi, akinek szemét lecsókolják, hogy ne lásson, fülét befogják, hogy ne halljon!

Mit tud a szerelmes férfi, kinek párja
sohasesm fáradt a csókra?

Ő boldog volt, tehát nem tudott sem-
mit. Amit az egész nép tudott: ő nem
tudta, Vagy tán nem akarta tudni?

Attól félt, hogy a kéz, mely megúnt,
félre dobott szeretők torkába belefojtotta
az áruló hangot: őt is elnémitotta volna?

Lehet, hogy ettől félt.

Mert gyáva volt és gyöngé.

Óh mily gúny a teremtésben egy gyáva
férfiú!

Es minő kárhozatos dísz egy erős asz-
szony!

En arra teremtettem, hogy bennem di-
csekedjék az erős természet.

De lehetünk-e nagyok és erősek anél-
kül, hogy fensőségünk átka fejünkre ne
zúduljon. Fejünkre és azok fejére, kik ke-
zünkbe adattak?

Az erős akarathoz, az erős bátorság-
hoz, az erős lélekhez és képességekhez
nem járul-e egyúttal erős testiség is?

Elhajithat-e valaki egy nagy követ
anélkül, hogy hajítás közben karja utána
hajoljon?

Ha a kő repülésben van, a kar kénytelen mozdulni.

És az én karom ép oly erős volt, mint a kő, amit elhajítottam

Zambri dicsérete.

Nincs igazuk az írásoknak, melyek engem rossznak tüntetnek fel.

Minden istenekre! Nincs igazuk.

Mi volt a vétkem?

Hogy apáim hitét követtem férjem házában.

Nem így kellett-e cselekednem, ha csak nem akartam tiszteletlen és hálátlan lenni elődeim iránt.

Hogy az izraelitákat rákényszerítettem a bálványimádásra?

Nem én voltam-e a királynő s nem joggal elvárhattam-e, hogy amit én tisztelek, ők is tiszteljék?

Hogy megölettem a prófétákat, akik bűnömet orditozták úton útfelen és szennyes saruikkal taposták ágyam fehérségét? És gyűlölködtek ellenem és átkoztak és elrabolták szemeimből az álmod?

Maradtak volna békén és nem bántottam volna őket.

De örjögő jövődöléseik behatoltak hozzám a falakon keresztül és megfagyasztották ajkamon a mosolyt és a csókot.

Ha kertemben sétáltam: kövek repültek keresztül a kókerítésen, amiket ők istenük nevében dobáltak reám.

Nyilván az ő istenük tudta, hogy többet érek náluk s így a kövek soha sem találtak.

Elrabolták nappalaim és éjjeleim nyugalmaát. És félve emeltem ajkamhoz a boros serleget, hogy mérgezett az ital, mit bele töltöttek. Es minden falat étel, amit lenyeltem, remegést okozott bensőmben.

Nem kellett-e megöletnem őket, ha én magam élni akartam?

Ákáb a báb-király tudott-e parancsolni nekik?

Oh, ő hallgatta szitkozódásaikat, a gyalázó neveket, mikkel engem illettek és bevonult belső termeibe és magára csukta az ajtót.

En ellenben hallottam mindent és ajkaim tájékosak lettek a dühtől és szégyentől.

És el kellett veszniök.

*

Egy énekes fiu, karcsu mint a cedrus Libanon hegyén és szőke mint az érett kalász Kanaán térein, a kerevet előtt térdelt, ahol feküdtem a lakoma után és hárfa mellett énekelte Zambri hétnapos királyságának történetét.

És szólott a csufos vereségről, a király meneküléséről, a fölkelők diadalkiáltásairól.

Hangja úgy zengett, harsogott mint a trombita szó, melytől ledőltek Jerikó falai.

Halva feküdt Éla a király
És tetemén Zambri tört kardja feküdt.
A tört kard, mely helyett
Erősebbet kovácsol a halál . . .

Aztán áttért a véres bosszúállásra, Bazaa ivadékainak kiirtására. Es hangja úgy sirt, mint a gerlebugás.

Majd ismét föllobogott hangjában a lel-

kesedés. midőn oda jutott, hogy a bitor lovagot hogy vesztette el Izrael népe királya választván Amrit, a hadsereg fedelmét, ki atyja volt Ákábnak.

És a pártütő ki urára tört :
Elrejtezik a háza belsejébe,
Fáklyát fogott és a teremnek szőnyegét
Felgyújtá vakmerő keze,
És véle égtek minden drágaságai,
És véle égtek minden asszonyi.
És kívül a nép harsogó zenével
Amrit éltette a királyt,
Amrit a hőst

A fölemelt kezemmel elhallgattattam őt.

— Nem akarod, hogy tovább énekeljem urad apjának dicséretét, királyné ?

— Nem akarom, mert a dalod hazug. Ne a királyt dicsérd, ki apja volt uramnak. A hőst dicsérd, a hétnapos királyt. Ő érdemel dalt. Mert bátor volt és mert szépen tudott meghalni.

Enekelj Zambriról.

A fiu zavarodottan nézett rám és a szalaggal babrált, mely hárfáját vállához csatolta.

Észrevettem habozását és megsimogat-

tam arcát, mely sima volt és bársonyos mint egy leányé.

— No nem mered? mondtam neki. Nos add nekem a hárfádat, én megtanítalak a dalra, melyet Zambriról énekelned kell.

Es a teremben nagy csönd lett. És a király fölemelkedett fekhelyén és sápadt arcát felém fordította.

— Jezabel, ne tedd! Ne mondj te dalt apám ellenségéről.

— Nem róla — feleltem — a hősről mondok dalt, ki oly szépen tudott meghalni.

Es eloltattam minden fáklyát, mely a teremben égett. És minden mécset letakartattam. Csak egyet hagytam égve, azt, amely fejemenél volt és melynek világában fekete hajam vörös fényben égett. Es félrevonattam az ablakok szőnyegeit, hogy a tele hold bevilágítson. És fölálltam a hold világosságában és fehér kezem megérintette a hárfa húrjait.

Nagy csend volt. A vendégek, a papok, őrök, palotások, és szolgák figyelve

álltak és visszafojtották lélekzetüket. Ime
a dal, melyet zengettem Zambri halálá-
nak dicsőítésére.

Zambri, lovagok fejedelme,
A hős, kiről énekem zengem.
Ime halljátok a szolgasorból,
A harcosok sorából miképen lett király.

Éla Terszában iszik Arzának házában
A szőlőkerthben, hol folyt dús lakoma.
És lerészegedven dalola
Mint egy bolondos pásztor,
Dalolt a király duhaj énekeket.

És berohana Zambri a hős, a lovag
És berohana Arza kertjébe a bátor,
És puszta kézzel a királyt
Leverte Puszta kézzel.

És puszta kézzel nem kelevézzel,
Nem csatabárddal, egy ökölcsapással
Földre terítè. S lön siralom
Szerte Izraelben. És aggok és vénék
Rettegték ökle erejét, szeme villámát
És bátorságát lelkének.

Zambri lovagok, fejedelme,
Ekkor betért a király házába,
A holt király házába, annak asszonyihoz,
Kik gyászt öltének és levágák hajuk.

És szólt hozzájuk Zambri a hős.
Ki sir és ki jajgat és ki temet?
Ki emlékezik sirva halottról?
Ki szép és fiatal és kedve van élni,
Annak ajkán ragyogjon a mosoly.

És mind az asszonyok fölnevetének
Zambri szavára.
És leveték gyászfátylaikat,
És felöltözének legszebb ruháikba
És szolgálák étellel — fürdővel
Dallal, szerelemmel
Zambrit a királyt.

És megharsana kürtje a katonáknak
És föltámadt Izrael szava
A hetedik napon,
Zambri királysága hetedik napján:
És lön Amri az ő választott királyuk,
Amri, a seregek hadnagya.

És Gabbetonból fölméne a sereg
És megszállák Thersát napkeltekor
Izrael serege, miként a sáskaraj
És magányosan marada Zambri a hős.

És beköltözék palotájába,
Megtért szépséges asszonyihoz
És szóla hozzájuk nem remegő szóval..
Szóla hozzájuk szeliden, hívón
Mint pásztor fehér gödölyéihez,
Kik elkóboroltak tüskés utakon.

És szóla imigy. Ime látjátok,
A várost bevevék Amri katonái,
Kik nemsokára ajtómra törnek,
Hogy megöljenek engem.
De mintsem érjen az erőszak keze :
Én magam oltom ki életemet
Szép életemet. ifju életemet.

Az asszonyok pedig fölsírtak hangos jajjal
És szólának neki valamennyien:
Urunk veled megyünk erős urunk
Hogy egyedül ne légy a halálban.

Jaj ti, nektek Izrael serege.
Ki mohó zsákmányra nyitva tartá kezét.
Jaj nektek rablók, kincsrelesők
Ég már a palota, lángolnak oszlopai,
Es vele ég sok drága szőnyeg,
És vele ég sok fűszer és drága kövek
S vele égnék az arany és ezüst,
És vele ég Zambri a hős,
Es vele égnék hű asszonyai.
Jaj néked Izrael serege !
Te ezer egy ellen !

Es befejeztem a dalt. S hogy befejeztem: nem szünt meg a némaság és a homály. Ember föl nem emelte szavát. Maga a király mozdulatlanul ült trónszékében és kezére hajtva fejét meredten tekintett

maga elé. A homályos oszlopok közt az árnyak mozdulatlanok voltak és mégis, mintha künn a tornác előtt valaki sutogott volna.

Egy sötét alak jött a holdfényben.

Senki sem látta, csak én, mert a többiek háttal álltak a kijáratnak.

Én láttam a sötét magas alakot, amint nesztelen léptekkel jött egyre közelébb, míg megállt a terem küszöbén.

És felragadtam a mécsest, mely fejtől volt és magasra tartottam.

És egy gyönyörű, de komor fejet láttam kiemelkedni a sötét palást redői közül.

És megszólalt az idegen jövevény és hangja betöltötte a termet.

— Elég Jezabel! Ne káromold az igaz Isten seregét. Majd eljövend egy, ki léssen ezer ellen és ő léssen a győztes.

E szók után a nép visszafordult és arcra veté magát hirtelen, kivéven Béal papjait, kik mozdulatlan álltak és foguk vacogott rémültökben.

— Ki ez az ember? kérdeztem fennszóval.

Es Abdiás felelt.

— Ő a thesbii Illés, a próféta.

Amaz pedig eltűnt, ahogy jött és nem látta senki, hogyan és merre.

A hollók.

Jött és eltűnt, mint egy csodálatos álom.

Miért jött, ha el kellett tűnnie?

Miért nem maradt mindörökre, ha már meg kellett látnom?

Es sirván töprenkedtem.

Soha férfiszemekbe többé nem nézhetek anélkül, hogy az ő bársonyos fényű szemeit ne látnám,

Mi lesz velem, ha fejét át nem foghatom, ha égő piros ajkaira nem szoríthatom ajkaimat?

Mi lesz velem, ha nem pihenhetek a karjai között, ha hajam fürtjeivel be nem fűdhetem arczát?

Óh hogy égett, villámlott a szeme, amíg beszélt!

S mily erős, hatalmas volt a szó, amit kimondott.

„Egy, ezer ellen, és az lészen a győztes “

Minő győzelem lehet az, melyben egy harczol ezer ellen ?

Minő halál lehet az, mikor ezer hal meg egy miatt !

És ki ez az egy ?

Ki volna, ha nem ő ?

És ha mégsem ő ?

Óh azé az egyé akarok lenni.

Akarok, akarok, akarok.

És ha nem ő miért jött volna a palotába ?

Ki merészel fenyegetni aki cselekedni nem mer ?

Ő volt ! Óh a szívem dobogása súgja, hogy ő volt.

Hát hadd vesszen az ezer és vesszen százezer. Oh én prófétám csak én ne legyek közte valameddig szerelmed csókjait meg nem izlelém.

Azután ? Ne félj nem ölsz meg többé. Es előhivattam bűvészeimet és velök tanácskoztam.

— Nincs oly bűvszer sem oly varázs-

lat, melynek segítségével őt neked elhozhatnók, Izrael istenének keze rajta, ez védi őt tőlünk, tőled és mindenkitől.

— Es Baal? Nem segíthet Baal? kérdeztem tőlük kétségbeesve.

És ők felelének.

— Baal nem segíthet.

En pedig visszavonulva szobámba megátkoztam atyáim istenét, mint pulyát és tehetetlent. Es gyűlölködtem az ő istenökre amért az én gyötrelmemre erős és hatalmas. Ám mindez hiába volt. Ekkor összehivattam az ország minden szegényeit és alamizsnát osztottam szét köztük. Hivén, hogy e hír hozzá eljut és szívét felém hajlitja.

És az összesereglett néptől megkérdeztem.

— Ismeritek Illést, a prófétát?

És ők ragyogó arccal felelének.

— Ismerjük.

És mindegyik tudott róla mondani valamely nagyot és szépet.

Mert egyiknek lábát gyógyította meg, a másiknak látását adta vissza. A harmadikat lelkében nyugtatta meg,

És kérdeztem az ifjakat: fürödtek-e véle ugyanegy patakban?

Es az ifjak felelék.

— Láttuk testét és fehérebb volt mint a fátyolod királyné és erőben teljes mint az ifju cédrus.

És kérdeztem az asszonyokat kik panaszkodtak hozzájárultak: miképen bánt velök? És asszonyok szüzek egyképen felelék.

— Arcunkba soha sem nézett. Kezeink után soha sem nyúlt. Mert tilos az Úr prófétájának asszonyt érintenie.

Ekkor megajándékozván őket útnak bocsátottam, szólván:

— Ha valahol találkoztak vele, mondjátok neki, hogy Jezabel királyné a próféta kezeibe ajánlja lelkét.

Ám nem találkoztok vele ez időben. Mert azután, hogy uramnak Ákábnak megjövendölé a föld szárazságát: maga elbujdosott az Úr parancsa szerint.

Hogy hova senki sem tudta.

Ám nekem tudnom kellett és ezért elbocsátottam betanított hollóimat keresnék föl.

A legkedvesebbnek fülébe súgtam:

— Nekem pedig, ahol őt találod alva, haja fürtjéből egy csipetnyit kitepsz és elhozod; arról ráismerek.

A másodiknak pedig mondtam:

— A föld virágaiból ahol ő él, hozz nekem egy szálat, hogy tudjam merre van.

A harmadiknak is megparancsoltam:

— Abból a fűből mely legdúsabb azon a helyen ahol ő lakik, hozz mutatót.

És fölszállának a hollók és elrepülének, de már alkonyatra visszatért mind a három.

Es egyik hozott hajfürtjéből és arról ráismertem, hogy ő az.

A második hozott fűvet és a harmadik virágot.

A virág pedig és a fű nem termett meg másutt, mint a Karit patak partján, a napkeleti részen, átellenében a Jordán vizének. Am az a patak halat nem terem, mert vize kénes, vad pedig arra felé nem jár. Miből táplálkozik ott isten prófétája?

Ekkor az egyik holló mintha meghalt volna kérdésemet: csőréből három

vizcseppet hullatott vállamra. Vizből? A patak kénes vizéből? Fel hollók szálljatok! Vigyetek neki húst, kenyeret és gyümölcsöt, és ne mondjátok meg kitől. Hadd higye: az ő ura Istene küldi neki. Es elszálltak a hollók és visszatértek; újra elszálltak és vittek neki húst, kenyeret és gyümölcsöt.

En pedig magamban diadalmaskodva szóltam

— Jót tettem vele és ő nem tudja. Vajjon ha megtudja: meghálálja-e valaha. Es ha éhezem ad-e ennem és nyújt-e ajkamnak italt, ha szomjazom?

*

... Úgy belemélyedtem multam eseményeibe, hogy a jelen egészen eltűnik előlem. Holott itt körülöttem a nyüzsgő tolakodó, mindennapos élet, apró követelése és én, ha utamba áll: nem térhetek ki előle.

Pedig utamba áll minduntalan és arra kész, hogy letegyem a tollat és elvegyüljek emberek közé és az ő dolgaikhoz hasonlók legyenek az én dolgaim

Mennyire bántó, mennyire megalázó ez.

Mert szegény vagyok és nem élhetek úgy, ahogy szeretnék és küzdenem kell a mindennapiért.

De én tudom, hogy mindennek vége szakad egyszer. Az istenek megkísértik erőm, azért küldtek ide. En pedig megmutatom, hogy kiállom a próbát.

Csak türelem — mondom magamban, noha ez a szó nem illik hozzám.

Légy erős Jezabel és ne sirj és ne panaszkodj, mert minden megadatik neked amit megérdemelsz és a megkísértések napjai számlálva vannak.

(Folytatom.)

MTA
1826 K